

НАВРӢЗ БУЗУРГТАРИН ОЙИНИ МАРДУМӢ

«Наврӯз ҳамчун бузургтарин ойини мардумӣ ҳанӯз аз оғози пайдоиши он то ба имрӯз, ки таърихи беш аз шаш ҳазор солро дар бар мегирад, ҳамчун рамзи сари сол, яъне айёми баробаршавии шабу рӯз, эҳёи табиат, оғози мавсими кишту кор, ибтидои корҳои саҳроӣ ва ғайолияти кишоварзон чашн гирифта мешавад. Ҳамчунин, чашни Наврӯз барои мо – тоҷикон, ки меросбарони мустақими тамаддуни бостонии ориёӣ мебошем, аз қадим то имрӯз як надидаи бисёр қавии ҳувиятсоз, яке аз рухҳои муҳими худшиносиву ҳудогоҳӣ, унсури ҷудоинопазири фарҳанги миллӣ ва ҷузъи барҷастаи ҷаҳонбиниву ҷаҳоншиносӣ ба шумор меравад.»

Эмомалӣ РАҲМОН

Наврӯз чашни бостонии миллии халқи тоҷик ва дигар халқҳои Осиёи Марказӣ мебошад, ки ҳар сол бо шукӯҳу шаҳомат ва чашну тантанаҳо чашн гирифта мешавад. Ин чашн на танҳо дорои арзишҳои фарҳангӣ, балки аз ҷиҳати иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва сиёсӣ низ аҳамияти калон дорад. Аз ин ру, мо бояд ба аҳамияти Наврӯз ва нақши он дар ҳаёти ҷомеа таваҷҷуҳ намоем.

Қайд намудан зарур аст, ки бо ташаббуси Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, чашни Наврӯз мақоми байналмилалиро гирифт. Ва соли 2009 ЮНЕСКО онро ба Феҳристи мероси ғайримоддии инсоният ворид намуда, соли 2010 бо қарори Созмони Милали Муттаҳид Наврӯз чашни расмӣ байналмилалӣ эълон шуд. Тоҷикистон бо роҳбарии Пешвои миллат мизбони чашнҳои байналмилалӣ Наврӯз гардида, барои эҳёи суннатҳои қадимаи он саҳми арзанда гузоштааст.

Таърихи Наврӯз ва арзишҳои фарҳангии он.

Наврӯз чашни пурғановати халқи тоҷик буда, таърихи қадима дорад. Сарчашмаҳои таърихӣ гувоҳӣ медиҳанд, ки ин чашн аз асрҳои қадим дар Эрон ва Осиёи Марказӣ чашн гирифта мешудааст. Наврӯз на танҳо чашни тақвимӣ, балки дорои арзишҳои фарҳангӣ, маънавӣ ва рамзӣ низ мебошад. Анъанаҳои миллӣ ва суннатҳои Наврӯз, аз қабилӣ омодагӣ ба истиқболи баҳори зебо, чашнҳои фарҳангӣ, урфу одат, анъанаҳои мардумӣ, таҳия намудани дастурхонӣ Наврӯзӣ ва ғайра ҳамчун ҷузъи ҷудонашавандаи ҳувияти миллии халқи тоҷик арзёбӣ мегарданд. Ва ин ба эҳёи арзишҳои фарҳангии халқи тоҷик мусоидат менамояд.

Нақши Наврӯз дар ҳаёти иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва сиёсии ҷомеа.

Наврӯз на танҳо чашни фарҳангӣ, балки дорои аҳамияти иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва сиёсӣ низ мебошад. Аз ҷиҳати иҷтимоӣ, ин чашн ба таҳкими

вахдату ҳамбастагии миллӣ, эҳёи арзишҳои миллӣ ва суннатҳои ниёгон мусоидат мекунад. Аз ҷиҳати иқтисодӣ, Наврӯз ба ривочу равнақи соҳаҳои гуногуни иқтисодӣ, аз қабили сайёҳӣ, ҳунарҳои мардумӣ, кишоварзӣ ва ғайра мусоидат менамояд. Аз нуқтаи назари сиёсӣ, ин ҷашн дар таҳкими ҳувиёти миллӣ, эҳтирому эътирофи мақоми Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ ва рушди муносибатҳои дӯстона бо кишварҳои дигар нақши муҳим мебозад. Инчунин, тадбирҳои фарҳангии маърифатӣ, ки ба муносибати Наврӯз доир мегарданд, ба таҳкими ваҳдати миллӣ, эҳёи арзишҳои миллӣ ва баланд бардоштани сатҳи маърифати аҳолии мусоидат менамоянд.

Наврӯз дар ҳаёти корхонаи илмӣ.

Дар дилхоҳ корхонаҳои илмӣ мо бояд ба аҳамияти Наврӯз дар фаъолияти қору фаъолияти худ таваҷҷуҳи махсус зоҳир намоем. Ҳар сол бо ҷашнгирии иди Наврӯз барномаҳои гуногуни илмӣ-фарҳангӣ, аз қабили конференсҳо, семинарҳо, намоишгоҳҳои дастовардҳои илмӣ, барномаҳои фарҳангӣ ва ғайраро ташкил намоем. Ин тадбирҳо на танҳо ба рушди фаъолияти илмӣ, балки ба таҳкими ҳамбастагии коллектив, эҳёи арзишҳои миллӣ ва баланд бардоштани обрӯи корхона мусоидат менамоянд.

Дар маҷмӯъ, Наврӯз ҷашни бузурги миллии халқи тоҷик буда, аз ҷиҳати фарҳангӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва сиёсӣ аҳамияти калон дорад. Ҳамчун як қорманди илмӣ ман ба нақши Наврӯз дар қору фаъолияти худ аҳамияти ҷиддӣ медиҳам, ки ин ба эҳёи арзишҳои миллӣ ва таҳкими ҳувиёти миллии шахс мусоидат менамояд.

Наврӯз - ҷашни миллӣ ва самтҳои самараноки он дар замони истиқлол.

Наврӯз ҷашни бостонии миллии халқи тоҷик ва дигар халқҳои Осиёи Марказӣ мебошад, ки дар замони истиқлолияти Тоҷикистон аҳамияти стратегӣ пайдо кардааст. Мо бояд ба самтҳои самараноки истифодаи ҷашни Наврӯз дар замони истиқлол таваҷҷуҳи ҷиддӣ зоҳир намоем.

Нақши Наврӯз дар сиёсати хориҷии Тоҷикистон.

Дар замони истиқлолият Наврӯз ҳамчун ҷашни миллӣ ва фарҳангии халқи тоҷик дар сиёсати хориҷии Тоҷикистон нақши муҳим бозид. Ҳамасола Тоҷикистон бо ташаббуси худ Рӯзи Байналмилалӣ Наврӯзро дар Созмони Милалӣ Муттаҳид таҷлил мекунад, ки ин ба эҳтирому эътирофи мақоми Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ мусоидат менамояд. Инчунин, Наврӯз ба рушди муносибатҳои дӯстона бо кишварҳои дигар, аз ҷумла кишварҳои Осиёи Марказӣ, Эрон ва дигар давлатҳои исломӣ мусоидат менамояд.

Дар замони истиқлолияти Тоҷикистон Наврӯз ҳамчун ҷашни миллӣ аҳамияти стратегӣ пайдо кардааст. Ин ҷашн дар самтҳои гуногун, аз ҷумла эҳёи

арзишҳои миллӣ, рушди иқтисодӣ ва иҷтимоӣ, сиёсати хориҷӣ ва ҳаёту
фаъолияти корхонаҳои илмӣ нақши муҳим мебозад.

Сафаров Муҳаммад - мудири лабораторияи илмӣ-таҳқиқотии
Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи
таҳсилоти Тоҷикистон